

עין משפט
גר מצוה

מה א מיי פיי מהלכות
כל התקנה הלכה ט
לכאן משמע קמח
מה ב מיי פיי מהלכות
לכאן משמע קמח ט
ג ומיי פיי מהלכות
לכאן משמע קמח ט
ה ו מיי פיי מהלכות
לכאן משמע קמח ט

רב ניסים גאון

בין דאמרי רבנן בעלמא
מישם שבות הבא מה לי
הוא מה לי חברי, אלא
לאו רבי אליעזר הוא
דאמר בעלמא חייב
חטאת, עיקרה בתם שבת
בפרק המעניי דהנה נוטל
צופרין כו, ר' אליעזר
מחייב חטאת והמביא אר
מישם שבות, ודקתי כורך
עליה גמי, איתא בטהרות
בהוספתא מסכת כלים פ'
ו, ר' יוסי מטבח בגמין
מפני שהרופא נותן על
המכה הסובין הלתה, לא
שנו אלא נמי אבל צילצול
קטן הוא יותר בגדים
שעמו דמילתא שהכהן
איתו ושא לשמש במקדש
לישועת עבודה, אלא
בגדים המסורים בחורה,
וילמא מוסף עליהם
ותיה עבודתו פסולה אף
הוסף עליהן, וצאת
בשחיטת קדשים בפרק כל
הנחמין שקבל דמן זו
אין, לבש ב מנסכיב ב
אכנסו ב, ובתורת כוליי
פליגא ביה, ותיפוק לי
מישם חציצה, בשמאל,
עממא דמילתא כי הכהן
איתו ושא לקשר על ידו
וכן שיהא חוצץ בין ידו
ורבי כלי שרת, וכן לא היא
אכנסו ב, ובתורת כוליי
הדרס כמפורש לשם מה
כלי שרת אין דבר חוצץ
בין ידו שרת ובעי כו, וכן
היה פירוק דפרקיין
בשמאל, לפי שהחבורה
לא התורה אלא בידו
הימנית אבל בשמאלו, אלא,
כדנתיין החם קיבל
בשמאל סתול.

רבינו חננאל

שנתה ימיא, דהניא כהן
עלמא לוי יבלת חברי
וחתכה לו בשני, חברי
אין איהו לא, בשניין איהו
ככלי לא מני דא, אילמא
רבנן כיון דאמרי מישם
שבות לו ר' אבה ומה לי
חבריו, אלא לאו ר' אליעזר
היה דאמר בעלמא חייב
חטאת כו, מתיי כהן
שקלא אצבעו כורך עולין
גמי במקדש אבל לא
במדינה, אר' יהודה בריה
דר' חייא לא שנו אלא גמי
אבל צילצול קטן חוצץ,
ור' יוחנן אמר לא אמרו
חציצה כחטאת משלש
אצבעות אלא במקדש
בגדים, אבל אצבע וכל
כיצעא בה שיאה מקום
ליבישת בגדים עליה, שלש
על שלש חוצצות פחות
משלש על שלש אין
חוצצות, והיינו דרבא אמר
רב חסדא במקדש בגדים
אפילו נימא אחת חוצצת,
שלא במקדש בגדים שלש
על שלש חוצצות פחות
מיון אין חוצצות, נימא
הא דרבא אמר רב חסדא
פליגא אר' יהודה בריה
דר' חייא דאמר באצבע
אפילו צילצול קטן חוצץ,
ודתיין כהן א' שילקא
בשמאל, אי גמי שלא
במקדש צורך עבודה

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מה א' הוא ומה א' חברי, וא"ת וכו' אליעזר מי ינחא והא
לא שרי הכא אלא בשנינו ובממתי שרי ביד מדקתי אה
ככלי כהן וכלן אסור משמע הא ביד שרי וי"ל דגמי כהמה
דאיכא מילאום לחתוך בשנינו לא הולכרו לחתוך בשנינו אלא ביד
וא"ת והיכי מנינו למימר אילינא
דר"א הדיכא דאפשר לשנינו משנינו
וא"ת קאמר דפרק אס לא הניא (שבת
דף קל), דמניא שפיר לא למול אפי'
דך רה"ר אע"ג דאפשר לשנינו
ולנהיאו דרך גגות וקרפיפות ותירות
וי"ל דהתם מקלף דרכו ליקך דרך
רה"ר אבל הכא דיכול לחתוכו ביד כהן
ככלי מודה ר' אליעזר דמשנינו:

מאי היא דתניא כהן שעלתה בו יבלת חברי
חותכה לו בשנינו בשנינו אין בכלי לא חברי
אין איהו לא מני אילימא רבנן ובמקדש כיון
דאמרי רבנן בעלמא משום שבות הבא מה
לי הוא מה לי חברי אלא לאו ר"א אמר
בעלמא חייב חטאת והכא אע"ג דמכשירי
מצוה דוחין את השבת כמה דאפשר לשנינו
משנינו לא לעולם רבנן ואי עלתה בכריסו
הכי גמי הכא במאי עסקינן כגון שעלתה לו
נשיכה בגבו ובאצילי דיון דאיהו לא מצי
שקיל לה ואי רבנן נשקליה ניהליה ביד
ותפשטו דרבי אליעזר דאמר רבי אליעזר
מחלוקת ביד אבל בכלי דרבי הכל חייב
וליתעמך לרבי אליעזר גמי לישקליה
ניהליה ביד האי מאי אי אמרת בשלמא רבי
אליעזר היינו דגור יד אמו כלי אלא אי
אמרת רבנן היא נשקליה ניהליה ביד ויתו
לא מיד: **מתני'** כהן שקלה באצבעו
כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה
ג' אם להוציא דם כהן וכאן אסור: **גמ'** אמר
רב יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא
גמי אבל צלצול קטן הוא יותר בגדים ורבי
יוחנן אמר לא אמרו יותר בגדים אלא במקום
בגדים אבל שלא במקום בגדים לא היה
יתור בגדים ותיפוק ליה משום חציצה
בשמאל אי גמי בימין ושלא במקום עבודה
ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא
רבמקום בגדים אפילו נימא אחת חוצצות
ישלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות
פחות משלש על שלש אינן חוצצות אדרבי
יוחנן ודאי פליגא אדרב יהודה בריה דרבי
חייא מי נימא פליגא שאני צלצול קטן
דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב
יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי
אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא
אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא
במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים
שלש

שעלתה לו נשיכה בגבו.
תימה
רבותא טפי כגון שעלתה במקום
שיכול הוא בעלמא לטול ואפי'
שרי הוא בעלמא לטול אף על גב
דלא הו כלאחר יד ויש לומר דאי
לא אשמעינן במישרו הו קלאף
דעתך דלא שרינן להכריה לטול
כדי שיעבוד מישרו:
ה' הכי רבינו ואי רבנן נשקליה
ביד ותפשטו דרבי אליעזר.
פירוש דשמעינן מיהא תרמי מלה
דמכשירי מצוה לא דמו אב מלאכה
ועוד דשמעינן דככלי מודו דחייב
טעמא אבל השתא לא מנינו למיפסטיה
ולמדק דככלי לא משום דאב מלאכה
היא דהא ביד גמי שבות הוא ולא
קשרי: **א"ר** ר' אליעזר, פ'
כי היכי דמשנינו מאב מלאכה
לשבות משנינו גמי שבות תמור
לשבות הקל אלא אי אמרת רבנן למה
לכו להדורי (אלא) אשבות כל דהו
והקשה השר מקולי דאמאי ינחא ליה
למישד הרחקה לר"א טפי מלרבנן
הכי נראה להפך דהא ר"א מיקל
טפי ותיקן דהיא הנותנת אילינא
דרכנן יש להמיר דלית שבות דלא נפיק
מינה חורבה כיון דלית להו דמשום
הכשר לא דתיקן שבת אלא ר' אליעזר
דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב
יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי
אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא
אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא
במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים
שלש

מה א' הוא ומה א' חברי, וא"ת וכו' אליעזר מי ינחא והא
לא שרי הכא אלא בשנינו ובממתי שרי ביד מדקתי אה
ככלי כהן וכלן אסור משמע הא ביד שרי וי"ל דגמי כהמה
דאיכא מילאום לחתוך בשנינו לא הולכרו לחתוך בשנינו אלא ביד
וא"ת והיכי מנינו למימר אילינא
דר"א הדיכא דאפשר לשנינו משנינו
וא"ת קאמר דפרק אס לא הניא (שבת
דף קל), דמניא שפיר לא למול אפי'
דך רה"ר אע"ג דאפשר לשנינו
ולנהיאו דרך גגות וקרפיפות ותירות
וי"ל דהתם מקלף דרכו ליקך דרך
רה"ר אבל הכא דיכול לחתוכו ביד כהן
ככלי מודה ר' אליעזר דמשנינו:

מאי היא דתניא כהן שעלתה בו יבלת חברי
חותכה לו בשנינו בשנינו אין בכלי לא חברי
אין איהו לא מני אילימא רבנן ובמקדש כיון
דאמרי רבנן בעלמא משום שבות הבא מה
לי הוא מה לי חברי אלא לאו ר"א אמר
בעלמא חייב חטאת והכא אע"ג דמכשירי
מצוה דוחין את השבת כמה דאפשר לשנינו
משנינו לא לעולם רבנן ואי עלתה בכריסו
הכי גמי הכא במאי עסקינן כגון שעלתה לו
נשיכה בגבו ובאצילי דיון דאיהו לא מצי
שקיל לה ואי רבנן נשקליה ניהליה ביד
ותפשטו דרבי אליעזר דאמר רבי אליעזר
מחלוקת ביד אבל בכלי דרבי הכל חייב
וליתעמך לרבי אליעזר גמי לישקליה
ניהליה ביד האי מאי אי אמרת בשלמא רבי
אליעזר היינו דגור יד אמו כלי אלא אי
אמרת רבנן היא נשקליה ניהליה ביד ויתו
לא מיד: **מתני'** כהן שקלה באצבעו
כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה
ג' אם להוציא דם כהן וכאן אסור: **גמ'** אמר
רב יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא
גמי אבל צלצול קטן הוא יותר בגדים ורבי
יוחנן אמר לא אמרו יותר בגדים אלא במקום
בגדים אבל שלא במקום בגדים לא היה
יתור בגדים ותיפוק ליה משום חציצה
בשמאל אי גמי בימין ושלא במקום עבודה
ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא
רבמקום בגדים אפילו נימא אחת חוצצות
ישלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות
פחות משלש על שלש אינן חוצצות אדרבי
יוחנן ודאי פליגא אדרב יהודה בריה דרבי
חייא מי נימא פליגא שאני צלצול קטן
דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב
יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי
אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא
אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא
במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים
שלש

מה א' הוא ומה א' חברי, וא"ת וכו' אליעזר מי ינחא והא
לא שרי הכא אלא בשנינו ובממתי שרי ביד מדקתי אה
ככלי כהן וכלן אסור משמע הא ביד שרי וי"ל דגמי כהמה
דאיכא מילאום לחתוך בשנינו לא הולכרו לחתוך בשנינו אלא ביד
וא"ת והיכי מנינו למימר אילינא
דר"א הדיכא דאפשר לשנינו משנינו
וא"ת קאמר דפרק אס לא הניא (שבת
דף קל), דמניא שפיר לא למול אפי'
דך רה"ר אע"ג דאפשר לשנינו
ולנהיאו דרך גגות וקרפיפות ותירות
וי"ל דהתם מקלף דרכו ליקך דרך
רה"ר אבל הכא דיכול לחתוכו ביד כהן
ככלי מודה ר' אליעזר דמשנינו:

מאי היא דתניא כהן שעלתה בו יבלת חברי
חותכה לו בשנינו בשנינו אין בכלי לא חברי
אין איהו לא מני אילימא רבנן ובמקדש כיון
דאמרי רבנן בעלמא משום שבות הבא מה
לי הוא מה לי חברי אלא לאו ר"א אמר
בעלמא חייב חטאת והכא אע"ג דמכשירי
מצוה דוחין את השבת כמה דאפשר לשנינו
משנינו לא לעולם רבנן ואי עלתה בכריסו
הכי גמי הכא במאי עסקינן כגון שעלתה לו
נשיכה בגבו ובאצילי דיון דאיהו לא מצי
שקיל לה ואי רבנן נשקליה ניהליה ביד
ותפשטו דרבי אליעזר דאמר רבי אליעזר
מחלוקת ביד אבל בכלי דרבי הכל חייב
וליתעמך לרבי אליעזר גמי לישקליה
ניהליה ביד האי מאי אי אמרת בשלמא רבי
אליעזר היינו דגור יד אמו כלי אלא אי
אמרת רבנן היא נשקליה ניהליה ביד ויתו
לא מיד: **מתני'** כהן שקלה באצבעו
כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה
ג' אם להוציא דם כהן וכאן אסור: **גמ'** אמר
רב יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא
גמי אבל צלצול קטן הוא יותר בגדים ורבי
יוחנן אמר לא אמרו יותר בגדים אלא במקום
בגדים אבל שלא במקום בגדים לא היה
יתור בגדים ותיפוק ליה משום חציצה
בשמאל אי גמי בימין ושלא במקום עבודה
ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא
רבמקום בגדים אפילו נימא אחת חוצצות
ישלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות
פחות משלש על שלש אינן חוצצות אדרבי
יוחנן ודאי פליגא אדרב יהודה בריה דרבי
חייא מי נימא פליגא שאני צלצול קטן
דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב
יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי
אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא
אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא
במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים
שלש

מה א' הוא ומה א' חברי, וא"ת וכו' אליעזר מי ינחא והא
לא שרי הכא אלא בשנינו ובממתי שרי ביד מדקתי אה
ככלי כהן וכלן אסור משמע הא ביד שרי וי"ל דגמי כהמה
דאיכא מילאום לחתוך בשנינו לא הולכרו לחתוך בשנינו אלא ביד
וא"ת והיכי מנינו למימר אילינא
דר"א הדיכא דאפשר לשנינו משנינו
וא"ת קאמר דפרק אס לא הניא (שבת
דף קל), דמניא שפיר לא למול אפי'
דך רה"ר אע"ג דאפשר לשנינו
ולנהיאו דרך גגות וקרפיפות ותירות
וי"ל דהתם מקלף דרכו ליקך דרך
רה"ר אבל הכא דיכול לחתוכו ביד כהן
ככלי מודה ר' אליעזר דמשנינו:

מאי היא דתניא כהן שעלתה בו יבלת חברי
חותכה לו בשנינו בשנינו אין בכלי לא חברי
אין איהו לא מני אילימא רבנן ובמקדש כיון
דאמרי רבנן בעלמא משום שבות הבא מה
לי הוא מה לי חברי אלא לאו ר"א אמר
בעלמא חייב חטאת והכא אע"ג דמכשירי
מצוה דוחין את השבת כמה דאפשר לשנינו
משנינו לא לעולם רבנן ואי עלתה בכריסו
הכי גמי הכא במאי עסקינן כגון שעלתה לו
נשיכה בגבו ובאצילי דיון דאיהו לא מצי
שקיל לה ואי רבנן נשקליה ניהליה ביד
ותפשטו דרבי אליעזר דאמר רבי אליעזר
מחלוקת ביד אבל בכלי דרבי הכל חייב
וליתעמך לרבי אליעזר גמי לישקליה
ניהליה ביד האי מאי אי אמרת בשלמא רבי
אליעזר היינו דגור יד אמו כלי אלא אי
אמרת רבנן היא נשקליה ניהליה ביד ויתו
לא מיד: **מתני'** כהן שקלה באצבעו
כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה
ג' אם להוציא דם כהן וכאן אסור: **גמ'** אמר
רב יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא
גמי אבל צלצול קטן הוא יותר בגדים ורבי
יוחנן אמר לא אמרו יותר בגדים אלא במקום
בגדים אבל שלא במקום בגדים לא היה
יתור בגדים ותיפוק ליה משום חציצה
בשמאל אי גמי בימין ושלא במקום עבודה
ופליגא דרבא דאמר רבא אמר רב חסדא
רבמקום בגדים אפילו נימא אחת חוצצות
ישלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות
פחות משלש על שלש אינן חוצצות אדרבי
יוחנן ודאי פליגא אדרב יהודה בריה דרבי
חייא מי נימא פליגא שאני צלצול קטן
דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב
יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי
אבל צלצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא
אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא
במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים
שלש

מסורת הש"ס

א) וסוכה לו: ויסקין,
ב) ומזוה יט: א) סס, ונסס
אמר רבי יהודה ויבין סוף
הנאמן עיבדן וילין ונדה סוף
כל הפעול, ד) ונדה סוף,
ה) ויקרא א, ו) ויקרא ד, ו)
ס) ויקרא א, ח) מביא: דבר
אמר, ט) דף קק ע"א,

הגהות הב"ח

א) בבשבת ראש הלוית:
ב) ר"י ד"ה הכי גרסינן:
וכי דהא דבבבלי לא:
ג) ד"ה הכי יתור וכו' רבי
על מבה כדרי חתה גמתי
ועבד עבודתו ליל גמתי
עבודה נחמך: ו) בא"ד
הקוקין לתן הא סוף:
ד) ד"ה ופליגא וכו' רבי
ללא פסול לחרטא חז"ר
ואמרי מיהא דלמך רבא
מקום: ו) ד"ה ד"ה הכי
וד"ה א"ר ר' אליעזר
ד"ה:

לענין רש"י

ביעוריל, אגה, תורה.

מוסף רש"י

והו לא מיד, אין לין
אמר דבר א) וסוכה לו: ויסקין,
לפיכך על ק"י רבותות רבי
אמר ויבין סוף הנאמן עיבדן
וילין ונדה סוף כל הפעול,
ד) ונדה סוף, ה) ויקרא א,
ו) ויקרא ד, ו) ס) ויקרא א,
ח) מביא: דבר אמר, ט) דף
קק ע"א, א) וסוכה לו: ויסקין,
ב) ומזוה יט: א) סס, ונסס
אמר רבי יהודה ויבין סוף
הנאמן עיבדן וילין ונדה סוף
כל הפעול, ד) ונדה סוף,
ה) ויקרא א, ו) ויקרא ד, ו)
ס) ויקרא א, ח) מביא: דבר
אמר, ט) דף קק ע"א,

רבינו חננאל

שנתה ימיא, דהניא כהן
עלמא לוי יבלת חברי
וחתכה לו בשני, חברי
אין איהו לא, בשניין איהו
ככלי לא מני דא, אילמא
רבנן כיון דאמרי מישם
שבות לו ר' אבה ומה לי
חבריו, אלא לאו ר' אליעזר
היה דאמר בעלמא חייב
חטאת כו, מתיי כהן
שקלא אצבעו כורך עולין
גמי במקדש אבל לא
במדינה, אר' יהודה בריה
דר' חייא לא שנו אלא גמי
אבל צילצול קטן חוצץ,
ור' יוחנן אמר לא אמרו
חציצה כחטאת משלש
אצבעות אלא במקדש
בגדים, אבל אצבע וכל
כיצעא בה שיאה מקום
ליבישת בגדים עליה, שלש
על שלש חוצצות פחות
משלש על שלש אין
חוצצות, והיינו דרבא אמר
רב חסדא במקדש בגדים
אפילו נימא אחת חוצצת,
שלא במקדש בגדים שלש
על שלש חוצצות פחות
מיון אין חוצצות, נימא
הא דרבא אמר רב חסדא
פליגא אר' יהודה בריה
דר' חייא דאמר באצבע
אפילו צילצול קטן חוצץ,
ודתיין כהן א' שילקא
בשמאל, אי גמי שלא
במקדש צורך עבודה